

Le 03 AVR. 2018

N°

0172

Návrh na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

Identifikačné číslo návrhu: CTLK-RZNKD-2017/002

A.1. Predkladateľ (predkladatelia) návrhu: Ústredie ľudovej umeleckej výroby

Mgr. Dana Kľučárová, PhD.

Generálna riaditeľka

Obchodná 64, 816 11 Bratislava

tel.: +421 2 527 313 49

email: generalny.riaditel@uluv.sk

A.2. Kontaktná a zodpovedná osoba pre korešpondenciu: Mgr. Jaďud'ová Libuša

ÚĽUV - Múzeum ľudovej umeleckej výroby / riaditeľka

Dlhá 8/C, 900 31 Stupava

+421 908 767 720

jadudova@uluv.sk

A.3. Názov prvku: Drotárstvo

B.1. Iný názov (názvy) prvku:

B.2. Kto sú nositelia prvku? ÚĽUV je národná kultúrna inštitúcia s celoštátnou pôsobnosťou, zodpovedá za kontinuitu v uchovávaní poznatkov, zručností, kultúrnych a estetických hodnôt reprezentovaných živými remeslami a ľudovými umeleckými výrobami. PMZA je krajské vlastivedné múzeum špecializované na dejiny dopravy a drotárstva, ktorému sa venuje od svojho vzniku (1942) a pôsobí ako celoslovenské dokumentačné centrum drotárstva. KM je špecializovaná regionálna kultúrna inštitúcia, ktorá uchováva drotárske tradície a ďalšie hmotné a nehmotné artefakty pre ďalšie generácie. ĽM-Hrad v Starej Ľubovni je regionálne múzeum s komplexnou múzejnou dokumentáciou, uchováva a prezentuje oblasť spišského drotárstva. Pamätná izba drotárstva v obci Dlhé Pole je venovaná histórii drotárstva aj súčasným majstrom v obci. Obecné múzeum - Múzeum drotárie vo Veľkom Rovnom približuje najmä drotárske remeslo, ktoré je neodmysliteľne spájané s dejinami obce. Drotársky klub Džarek sa orientuje na históriu i súčasnú tvorbu drotárstva, teoreticky aj prakticky rozširuje svoje vedomosti a zručnosti. Klub vedie Jozef Šabo. Z 15 jednotlivcov zaradených v nominácii 4 pochádzajú z drotárskych

rodín: Ladislav Fapšo, Róbert Hozák, Juraj Šerík, Ladislav Jurovatý ml. Ľubomír Smržík, Štefan Smržík, Anna Haviarová, Janette Imrová, Blažena Kriváková, Dagmar Krížová, Oľga Obertová, Rudolf Suran, Zuzana Suranová a Jozef Šabo sú samoukovia, alebo absolventi drotárskeho kurzu Školy remesiel ÚĽUV. Spolupracujú s PMZA či ÚĽUV, tvoria úžitkové a dekoratívne predmety s dôsledným remeselným vypracovaním. Jozef Zoller bol žiakom L. Jurovatého st.

A.6. Geografická lokalizácia a rozšírenie prvku: Drotárska výroba je aktuálna ako v pôvodných oblastiach niekdajšej Drotárie, tak aj mimo jej oblastí. V súčasnosti sa jej venujú výrobcovia v rámci Slovenska, a to hlavne na Strednom Považí (Žilina) v Kysuciach (Čadca), na Orave (Námestovo, Nižná), v Turci (Martin), v Ponitří (Leopoldov), na Spiši (Levoča), v Tekove (Maňa, Žiar nad Hronom) či v Bratislave.

Na území Čiech a Moravy sa prvok vyskytuje ako prenesený zo Slovenska začiatkom 90-tych rokov 20. storočia. Aj napriek tomu, že je tam drotárstvo živé a majú svoj vlastný cech, necítia k nemu príslušnosť, je to bez väzby ako na niečo, čo u nich nevzniklo, len bolo prebraté. Drôt používajú viac ako experimentálny prvok napríklad v Spojených štátoch amerických alebo v niektorých štátoch západnej Európy.

B.1. Opis prvku: Drotárstvo vzniklo ako vandrovné doplnkové zamestnanie zamerané na podomové opravovanie kuchynského riadu, výrobu a predaj rôznych výrobkov z drôtu a neskôr i plechu. Formovalo sa od 18. st. na Slovensku v severnej časti Trenčianskej stolice (horné Považie a Kysuce) a neskôr aj v oblasti severného Spiša. Ako špecifické, neroľnícke zamestnanie predstavovalo fenomén, ktorý významnou mierou ovplyvnil tradičnú kultúru danej oblasti. Vznik drotárstva na severozápadnom SK bezprostredne ovplyvnila existencia drôtoťažeckých manufaktúr a valcovní plechu v Sliezske a na Morave. V dôsledku konkurencie odchádzali drotári za prácou častejšie za hranice Rakúsko-Uhorska, čím svoju živnosť ako pôvodne čisto lokálny fenomén rozšírili takmer na všetky kontinenty. Rozvoj drotárstva zastavila 1.SV., po roku 1918 došlo k jeho výraznému úpadku a po 2.SV. vo svojej klasickej podobe prakticky zaniklo. Vo výtvarnom figurálnom umení sa drôt prvýkrát uplatnil začiatkom 40. r. 20. st., keď vznikli insitné plastiky pre drotárske múzeum v Žiline. Dožívajúci majstri ešte občas drôtovali, nová generácia sa neformovala. V úžitkovej a umeleckej tvorbe sa začal drôt znovu objavovať až v 60. r. 20. st., no skutočný záujem o drotárstvo nastal až po roku 1990. Hľadali sa nové možnosti zhodnocovania remeselného dedičstva vo formálnom, technologickom aj výrazovom zmysle, čo sa začalo postupne popri úžitkovej tvorbe v tradičnom chápaní a došlo k výraznejšiemu posunu do dekoratívnej a výtvarnej roviny. Drôt tak našiel uplatnenie okrem ľudovej umeleckej výroby najmä v umeleckom remesle, výtvarnom umení a šperkárstve.

B.2. Oblasť (oblasti), ktoré prvok reprezentuje: tradičné remeslo, výtvarný prejav

Dátum vyplnenia a odoslania formulára: 24/03/2017

G.1. Podpis v mene predkladateľa (-ov) návrhu: Mgr. Dana Kľučárová, PhD.

Inscription on Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Identification Number: CTLK-RZNKD-2017/002

A.1. Submitted by: Ústredie ľudovej umeleckej výroby - ÚĽUV / Centre for Folk Art Production

Mgr. Dana Kľučárová, PhD.

Director General

Obchodná 64, 816 11 Bratislava

Tel.: +421 2 527 313 49

Email address: generalny.riaditel@uluv.sk

A.2. Designated contact person: Mgr. Jad'ud'ová Libuša

ÚĽUV - Múzeum ľudovej umeleckej výroby / Museum of Folk Art Production

Director

Dlhá 8/C, 900 31 Stupava

Tel.: +421 908 767 720

Email address: jadudova@uluv.sk

A.3. Name of the element: Drotárstvo

A.4. Other name(s) of the element:

A.5. Who are the bearers of the element?

ÚĽUV (Centre for Folk Art Production) is a cultural institution with national competence, responsible for the continuity in the safeguarding of knowledge, skills, cultural and aesthetic values represented by living crafts and folk artistic production. Museum of Považie Region in Žilina is a regional history museum specializing since its establishment (1942) on the history of transport and wire craft. It acts as the documentary entre of wire craft on national level. Museum of Kysuce is a specialized regional cultural institution that preserves wire craft traditions and

other tangible and intangible artefacts for the next generation. Museum Stará Ľubovňa - Castle in Stará Ľubovňa is a regional museum with comprehensive museum documentation, preserving and presenting the wire craft tradition in the Spiš area. The memorial room of the wire craft in the village of Dlhé Pole is devoted to the history of wire craft and the existing masters in the village. The Municipal Museum – The Museum of “Drotária” in Veľké Rovné promotes the wire craft, which is inherently connected to the history of the village.

Wire craftsmen club Džarek focuses on the history and the contemporary production of wire craft, in theory and practice the members extend their knowledge and skills. The club is led by Jozef Šabo. Of the 15 individual bearers included in nomination four of them come from wire craftsman families: Ladislav Fapšo, Róbert Hozák, Juraj Šerík and Ladislav Jurovatý jr.. Ľubomír Smržík, Štefan Smržík, Anna Haviarová, Janette Imrová, Blažena Kriváková, Dagmar Krížová, Oľga Obertová, Rudolf Suran, Zuzana Suranová and Jozef Šabo are self-taught, or graduates of the wire craft course of the School of Crafts at ÚĽUV. They collaborate with Museum of Považie Region in Žilina or ÚĽUV, they make useful and decorative objects with a thorough craftsmanship. Jozef Zoller was a pupil of L. Jurovatý sr.

A.6. Geographical location and range of the element:

Wire craft and art manufacturing can be found both within the original areas of the former region of “Drotária” (north-western Slovakia, Kysuce region) and outside them. At present, this art and craft is pursued by creators from all over Slovakia: mainly in the Middle Považie (Žilina), Kysuce (Čadca), Orava (Námestovo, Nižná), Turiec (Martin), Ponitrie (Leopoldov), Spiš (Levoča), Tekov (Maňa, Žiar nad Hronom) regions or in Bratislava.

To the territory of Bohemia and Moravia, the element appears to have been transferred from Slovakia in the early 1990s. Despite the fact that the wire craft is viable and the bearers have their own guild, they do not feel the attachment to its origin, as to something that has not been created in Bohemia and Moravia, but has transmitted from Slovakia. Wire is used more or less as an experimental element, for example, in the United States of America or in some Western European countries.

B.1. Description of the element:

Wire art and craft originated as a complementary walk-about job of peasants, aimed at repairing cookware and at producing and doorstep selling of simple utility objects made of wire and later sheet metal. It was formed since the 18th century in Slovakia in the northern part of Trenčín County (Upper Považie and Kysuce region) and later in the area of Northern Spiš region.

As a specific non-peasant occupation, it was a phenomenon that significantly influenced the traditional culture of the area. The development of wire craft in the north-western part of Slovakia was immediately influenced by the existence of wire-drawing manufactories and metal sheet mills in neighbouring Silesia and Moravia. As a result of competition, wire craftsmen often left their homes and even Austria-Hungary to work abroad, changing their craft from a purely local

phenomenon to an element that expanded almost across all continents. The development of wire craft in its traditional form was stopped by WWI, after 1918 there was its significant decline of the craft and after WWII the craft in its classical form (as complementary walk-about job of peasants) almost disappeared.

In the artistic figurative art, the wire was first applied at the beginning of the 1940ies, when naive sculptures for the Wire craft Museum in Žilina were created. The moribund masters were still practicing the wire craft, but the new generation was very low-represented. In production of objects of practical use, as well as artistic production, the wire began actually to re-appear in the 1960ies and the real interest in wire craft started only after 1990. New possibilities of appreciation of the craft's heritage were sought in the formal, technological and expressive sense. This new approach started gradually alongside the production of the traditional objects and there was visible a more significant shift into the decorative and artistic level. Thus, the wire is used in addition to folk artistic production, especially in art crafts, fine arts and jewellery.

B.2. Domain(s) of ICH manifested by the element: traditional craftsmanship, artistic expression

Form submitted: 24/03/2017

G.1. Signature on behalf of the submitter: Mgr. Dana Klučárová, PhD.

Ministerstvo kultury Slovenskej republiky
udeľuje

OSVEDČENIE O ZÁPISE DO REPREZENTATÍVNEHO ZOZNAMU
NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA

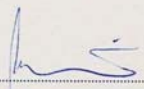
Názov zapísaného prvku:

Protársstvo

Držiteľom tohto osvedčenia je:

Ústredie ľudovej umeleckej výroby

predsedníčka odbornej komisie

minister kultury Slovenskej republiky

Translation of the Certificate concerning the inscription in the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Slovak Intangible Cultural Heritage Centre

Ministry of Culture of the Slovak Republic

SEUK - State Traditional Dance Company

Ministry of Culture of the Slovak Republic

Grants

Certificate concerning the inscription in the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Name of the element inscribed

Drotárstvo – Wire Craft and Art

Holder of this certificate:
Centre for Folk Art Production

Signature

Chairperson of the Expert Commission

Signature

Minister of Culture of the Slovak
Republic

Number of the Certificate: CTLK-RZNKD-2017/002 date of issue: November 06 2017 date of recommendation for the inscription: August 16 2017

*Ministerstvo kultúry
Slovenskej republiky*

*Reprezentatívny zoznam
nehmotného kultúrneho
dedičstva Slovenska*

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Názov prvku
Drotárstvo

Držiteľ osvedčenia:
Ústredie ľudovej umeleckej výroby

Dátum zápisu: 6. november 2017
Číslo osvedčenia:
CTLK-RZNKD-2017/002

minister kultúry
Slovenskej republiky

Translation of the corresponding extract of from the Book of Elements inscribed to Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Front page of the Book of Elements inscribed to Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Emblem of Slovak Republic

Emblem of Slovak Intangible Heritage Centre

Translation of the corresponding extract of from the Book of Elements inscribed to
Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Ministry of Culture of the Slovak Republic

The Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Ministry of Culture of the Slovak Republic - emblem

Translation of the corresponding extract of from the Book of Elements inscribed to
Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Name of the element inscribed:
Drotárstvo – Wire Craft and Art

Holder of this certificate:
Centre for Folk Art Production

Date of inscription: November 06 2017
Number of the Certificate: CTLK-RZNKD-2074/002

Signature of Minister of Culture of Slovak Republic
Minister of Culture of the Slovak Republic

**REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA
REPRESENTATIVE LIST OF THE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF SLOVAKIA**

**ZOZNAM NAJLEPŠÍCH SPÔSOBOV OCHRANY NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO
DEDIČSTVA NA SLOVENSKU
REGISTER OF BEST SAFEGUARDING PRACTICES IN SLOVAKIA**

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Zápis do reprezentatívneho zoznamu predstavuje ocenenie týchto mimoriadnych prvkov a praktík, ktoré sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a existujú v súlade s univerzálnymi prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločnosťami. Prvky jestvujú v súlade s prostredím a historickým ukotvením spoločností a poskytujú im pocit kontinuity a identity. Zároveň podporujú kultúrnu rozmanitosť a tvorivosť. Vytváranie Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska predstavuje základný stupeň tvorby Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva.

Zoznam najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku

Zápis do Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku predstavuje uznanie mimoriadnym programom, projektom a aktivitám, ktoré príkladným spôsobom podporujú ochranu a rozvoj nehmotného kultúrneho dedičstva, sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a pretrvávajú v súlade s univerzálnymi prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločnosťami. Zoznam najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku je vysokým spoločenským ocenením a zároveň nástrojom na popularizáciu činností, ktoré smerujú ku komplexnej starostlivosti o prvky nehmotného kultúrneho dedičstva. Predstavuje základný stupeň pre výber programov, projektov a aktivít, ktoré najlepšie odrážajú zásady a ciele Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva na medzinárodnej úrovni.

Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

The Representative List is a listing of remarkable elements of the intangible cultural heritage of Slovakia. The inclusion in the Representative List is an acknowledgement of exceptional elements and practices accepted by societies and individuals that survive in accordance with the universally observed human rights principles, as well as the principles of equality, support and mutual respect among cultural communities. These elements are in keeping with the environment and historical conditions of the communities and provide them with the sense of continuity and identity, thus supporting cultural diversity and creativity. The creation of the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia represents the fundamental step in compiling the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia

The inclusion in the Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia is an acknowledgement of exceptional programmes, projects and activities best reflecting the principles and objectives of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. They promote safeguarding and development of the intangible cultural heritage, are accepted by societies and individuals and survive in accordance with the universally observed human rights principles, as well as the principles of equality, support and mutual respect among cultural communities. The Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia represents high social recognition and remains a means for popularization activities, which leads to complex care of intangible cultural heritage. It further represents the fundamental step in compiling the Register of Best Safeguarding Practices on an international level.

Drotárstvo

Drotárstvo vzniklo ako vandrovné doplnkové zamestnanie zamerané na podomové opravovanie kuchynského riadu, výrobu a predaj rôznych výrobkov z drôtu a neskôr i plechu. Jeho vznik a formovanie od 18. storočia podmienili zložité ekonomicko-sociálne pomery v najchudobnejších kopaničiarskych oblastiach v severnej časti Trenčianskej stolicy (horné Považie a Kysuce) a neskôr aj v oblasti severného Spiša. Koncom 19. storočia bolo na severozápadoch Slovensku viac ako 150 drotárskych obcí. Niektorí drotári vandrovali len po území Slovenska, iní aj za hranice Rakúsko-Uhorska, čím svoju živnosť, ako pôvodne čisto lokálny fenomén, rozšírili takmer na všetky kontinenty. Rozvoj drotárstva zastavila 1. svetová vojna, po roku 1918 začalo upadať následkom konkurencie priemyselných výrobkov a obmedzených možností vandroviek a po 2. svetovej vojne vo svojej klasickej podobe prakticky zaniklo. V úžitkovej a umeleckej tvorbe sa začal drôt znovu objavovať až v 60. rokoch 20. storočia, no skutočný záujem o drotárstvo nastal až po roku 1990. Hľadali sa nové možnosti zhodnocovania remeselného dedičstva vo formálnom, technologickom aj výrazovom zmysle, čím došlo k výraznejšiemu posunu do dekoratívnej a výtvarnej roviny, posunuli sa hranice výtvarnej hodnoty drôtu tam, kde nikdy v histórii neboli. Drôt dnes obdivujeme v interiérovej i exteriérovej plastike, komornej i monumentálnej, v šperku, bižutérii, dizajne úžitkovej tvorby, ale i v kombinácii s najrozličnejšími materiálmi. Drotárstvo z kultúrno-historického hľadiska je dnes v našej národnej kultúre považované za výrobo-technický a umelecký fenomén predstavujúci špecifickosť a zvláštnosť i v medzinárodnom kontexte. Drotárska výroba a drotárske prostredie bolo a je miestom živých zdrojov podnetov, predstavovalo priestor intenzívnej výmeny tovaru, bolo a je významným sprostredkovateľom interetnických kontaktov a tovarovej výmeny v medzinárodnom meradle, čím si zasluhuje pozornosť i v prostredí nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Hlinený riad opravený drôtom zo severozápadného Slovenska z konca 19. storočia
2007
Archív Považského múzea v Žiline

Ceramic dishes repaired with wire, Northwest Slovakia, end of the 19th century
2007
Archive of the Považie Museum in Žilina

Zamestnanci drotárskej dielne Jána Vetrála v New Yorku
20. roky 20. storočia
Archív Považského múzea v Žiline

Workers from Jan Vetrál's wire craft workshop in New York
1920s
Archive of the Považie Museum in Žilina

Wire craft

Wire craft was developed by itinerant tinkers who went from door to door repairing kitchenware and making and selling a variety of items from wire and, later, also sheet metal. The craft's emergence and development from the 18th century onwards reflected the tough economic and social conditions in the poorest back-country areas in the north of Trenčín County (the Upper Váh and Kysuce), and later also the northern part of Spiš County. At the end of the 19th century wire craft was practised in more than 150 communities in northwest Slovakia. Some wire craft workers operated only within Slovakia but others travelled beyond the borders of the Austro-Hungarian Empire and took a trade that had begun as a local phenomenon to nearly all the continents. Wire craft's growth was halted by the First World War and it went into decline after 1918 because of competition from industrial products and the restricted opportunities for travelling. After the Second World War its traditional form was practically extinct. Artists and craft workers began to rediscover techniques for working with wire in the 1960s but renewed interest in wire craft really took off after 1990. There was new interest in the formal, technological and expressive development of the craft's heritage which produced a significant advance on the decorative and creative level, taking the artistic value of wire work to a higher level than ever before. Wire can now be found in indoor and outdoor sculptures of all sizes, in jewellery, in craft design and in combinations with a huge diversity of materials. In cultural-historical terms wire craft is now seen as a specialised and distinctive technique of craft and art within our national culture that is also recognised on the international level. Wire craft and the wire craft community have always been a living source of inspiration, a space in which there was an intensive exchange of goods, and also an important channel for inter-ethnic contacts and the international exchange of goods. Consequently, they deserve recognition as part of the intangible cultural heritage of Slovakia.

Drotár Ladislav Fapšo zo Žiliny vyrába pascu na myši
2016
Martin Kleibl

Wire craftsman Ladislav Fapšo making a mousetrap from Žilina
2016
Martin Kleibl

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

Názov prvku	Predkladateľ	Rok zápisu
Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba	o. z. Spoločenstvo pre tradičnú hudbu Pro Musica	2010
Radvaňský jarmok	Mesto Banská Bystrica	2011
Auštské služby španielodolinských baníkov	Banické bratstvo „Herrngrund“ Špania Dolina	2011
Terčovská muzika	Obec Terchová	2011
Tradičné ručné zvonenie na zvony a funkcia zvonárov na Slovensku	Mgr. Juraj Gembecký, Košice	2011
Čičmiánske ornamenty	Obec Čičmany	2013
Banskoštiavnický Salamander	Mesto Banská Štiavnica	2013
Tradičné bábkárstvo na Slovensku	Slovenské centrum pre tradičnú kultúru	2013
Gajdy a gajdošská kultúra na Slovensku	Čech slovenských gajdošov	2013
Modrotlač	Ústredie ľudovej umeleckej výroby	2015
Horechrovský viachlasný spev	o. z. OPORA Pohorelá	2015
Tylová paličkovaná čipka Myjarskej pahorkatiny	Centrum tradičnej kultúry v Myjave	2016
Vájnerský ornament	o. z. Podobenka z Vájnora	2016
Drotárstvo	Ústredie ľudovej umeleckej výroby	2017
Fujara trombita	Folklorná skupina Javorník z obce Lúky	2017
Modranská majolika	Slovenská ľudová majolika, o. z.; Bratislavský samosprávny kraj	2017
Drevené vyrezávané kríže na Podpoľaní	mesto Deva, mesto Hríňová, Národopisná spoločnosť Slovenska	2017
Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach	Národný žrebčín Topoľčianky, s. p.	2017

Zoznam najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku

Názov prvku	Predkladateľ	Rok zápisu
Škola remesiel OULUV	Ústredie ľudovej umeleckej výroby	2015
Dokumentácia a ochrana drotárstva v Považskom múzeu v Žiline	Považské múzeum v Žiline	2017

Prvky zapísané v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO

Názov prvku	Predkladateľ	Rok zápisu
Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba		2005
Terčovská muzika		2013
Gajdošská kultúra		2015
Bábkárstvo na Slovensku a v Česku	Slovensko, Česko	2016

Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Name of element	Submitted by	Year of Inscription
Fujara – the Musical Instrument and its Music	o. z. Pro Musica	2010
The Radvaň Fair	The City Banská Bystrica	2011
"Aušts" Services of Špania Dolina Miners	Miner's Brotherhood "Herrngrund" in Špania Dolina	2011
Music of Terchová	The Village Terchová	2011
"Traditional Manual Bell Ringing and the Bell Founders' Role in Slovakia	Mgr. Juraj Gembecký, Košice	2011
Ornaments in Čičmany	The Village Čičmany	2013
Salamander in Banská Štiavnica	The City Banská Štiavnica	2013
Traditional Puppetry in Slovakia	Slovak Centre for Traditional Culture	2013
Bagpipes and the Bagpipe Culture in Slovakia	The Guild of the Slovak Bagpipers	2013
Blueprint	Centre for Folk Art Production	2015
Multipart Singing in Horechrovie Region	o. z. OPORA Pohorelá	2015
Tulle bobbin lace from the Myjava Highlands	Centre of Traditional Culture in Myjava	2016
The Vájners Ornament	o. z. Podobenka z Vájnora	2016
Wire craft	Centre for Folk Art Production	2017
Fujara trombita	Folk group Javorník from the Village Lúky	2017
Majolica ware from Modra	o. z. Slovak Folk Majolika, Bratislava Self-Governing Region	2017
Carved wooden crosses in the Podpoľanie region	The City Deva, the City Hríňová, Ethnographic Society of Slovakia	2017
Husbandry of Lipizzaner horses at Topoľčianky	National Stud Farm Topoľčianky	2017

Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia

Name of element	Submitted by	Year of Inscription
The School of Crafts of the Centre for Folk Art Production	Centre for Folk Art Production	2015
Documentation and protection of wire craft at the Považie Museum in Žilina	The Považie Museum in Žilina	2017

Elements inscribed on the Representative Lists of Intangible Cultural Heritage of Humanity, UNESCO

Name of element	Submitted by	Year of Inscription
Fujara – the Musical Instrument and its Music		2005
Music of Terchová		2013
Bagpipe Culture		2015
Puppetry in Slovakia and Czechia	Slovakia, Czechia	2016

SLUK – Slovenský ľudový umelecký kolektív

Slovenský ľudový umelecký kolektív je profesionálne umelecké teleso, pôsobiace v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. SLUK vo svojej tvorbe vychádza z autentických podôb slovenského ľudového umenia, ktoré spracová do umelecky vysoko kvalitných a divácky úspešných programov. V súčasnosti pôsobí v tanečnom súbore, ľudovej hudbe a speváckej skupine SLUK-u 45 špičkových profesionálnych umelcov zo Slovenska, Čiech a Holandska.

Umelecká tvorba tohto telesa je v posledných rokoch poznačená snahami o hľadanie novej tváre a nového tvaru SLUK-u pre tretie tisícročie. V tomto zmysle predstavuje SLUK profesionálne reprezentatívne umelecké teleso, ktoré vo svojej tvorbe zohľadňuje okrem tradičných prístupov aj nové inovatívne a kreatívne umelecké projekty s presahom k novým umeleckým žánrom; umeleckú scénu, ktorá dáva priestor mladým umelcom, vysokoškolským študentom, ale aj odbornej verejnosti na realizáciu ich projektov, na tvorbu koprodukčných, medzizánrových a multikultúrnych podujatí a umeleckých programov, ako aj organizovanie workshopov, seminárov a konferencií. Je významnou kultúrne-spoločenskou inštitúciou s výrazným vplyvom na implementáciu Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva; zabezpečujúcou výchovu a vzdelávanie detí, mládeže i dospelých v oblasti tradičnej ľudovej kultúry; upevňujúcou medzinárodnú spoluprácu v oblasti ochrany, propagácie, sprístupňovania a scénickej prezentácii tradičnej ľudovej kultúry.

Kontakty: SLUK, Balkánska 31, 853 08 Bratislava, Slovenská republika,
tel.: +421 204 78 235, e-mail: sluk@sluk.sk, www.sluk.sk

Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru

Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru je odborným pracoviskom SLUK-u, ktorého úlohou je realizovať aktivity súvisiace s implementáciou Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva a vládnú Koncepciu starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru.

Jeho činnosť sa sústreďuje na dokumentovanie, uchovávanie a spracovanie javov tradičnej ľudovej kultúry, ich inventarizáciu a sprístupňovanie. Je hlavným realizátorom Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska i Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Kontakty: Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u, Balkánska 31, 853 08 Bratislava, Slovenská republika,
tel.: +421 204 78 221, e-mail: tk@sluk.sk, www.ludovakultura.sk

Tradičie pre budúcnosť

Tradičie pre budúcnosť predstavujú projekt iniciatív, programov a aktivít súvisiacich s ochranou a propagáciou nehmotného kultúrneho dedičstva medzi deťmi a mládežou. Realizáciou tohto projektu chceme prispieť k naplneniu 14. článku Dohovoru o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva (2003) v oblasti vzdelávania, zvyšovania informovanosti a budovania kapacít pre zabezpečenie uznania nehmotného kultúrneho dedičstva v spoločnosti a jeho zvedkovanie, najmä prostredníctvom vzdelávania, zvyšovania povedomia a informovanosti širokej verejnosti, predovšetkým mladých ľudí.

SLUK – Slovak State Traditional Dance Company

The Slovak State Traditional Dance Company has been a professional artistic ensemble involved in the sphere of artistic processing and performance of folklore in Slovakia for 63 years. In its creative activities SLUK finds inspiration in authentic Slovak popular art which is processed into highly successful shows of high quality. Currently, 45 top professional artists from Slovakia, the Czech Republic and Holland are engaged in the dance ensemble, folk music and SLUK's singers' group.

The creative activities of recent years have been marked by the effort to find a new face and a new shape for the SLUK of the third millennium. The ambition of the SLUK is to be a professional representative artistic ensemble combining the traditional and innovative approaches and new creative artistic projects mingling with new artistic genres; an art scene offering opportunities to young artists, university students, as well as professionals, to realize their projects, to stage co-productions, cross – genre and multicultural events, artistic programmes, workshops, seminars and conferences; a significant cultural and social institution of great impact on the implementation of the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage of Humanity; upbringing and educating children, young people and adults in the sphere of the traditional popular culture; international cooperation in the sphere of safeguarding, promoting and performing the traditional popular culture, thus making it accessible to all.

Contacts: SLUK, Balkánska 31, 853 08 Bratislava, Slovenská republika,
tel.: +421 204 78 235, e-mail: sluk@sluk.sk, www.sluk.sk

Slovak Intangible Cultural Heritage Centre

Slovak Intangible Cultural Heritage Centre is a professional institute at SLUK, the task of which is to implement the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage of Humanity and the government's Concept of Cultivating the Traditional Folk Culture.

Its activities concentrate on documenting, storing, processing, filing and making the elements of the traditional popular culture generally available and accessible. The centre bears the main responsibility for compiling the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia and the Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia.

Contacts: Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u, Balkánska 31, 853 08 Bratislava, Slovenská republika,
tel.: +421 204 78 221, e-mail: tk@sluk.sk, www.ludovakultura.sk

Traditions for the Future

Traditions for the future is a project of initiatives, programs and activities related to safeguarding of intangible cultural heritage and promoting it to children and youth. The realization of this project will contribute to fulfilling Article 14 of The Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003), which refers to education, awareness – raising and capacity – building to ensure recognition and respect for, and enhancement of the intangible cultural heritage in society, in particular through education, awareness – raising, and information programmes, aimed at the general public, in particular of young people.

Výstava o nehmotnom kultúrnom dedičstve Slovenska

Mobilná výstava v troch jazykoch (slovenský, anglický, francúzsky) predstavuje prvky a aktivity zapísané do oboch reprezentatívnych zoznamov a je často súčasťou podujatí venovaných prezentácii nehmotného kultúrneho dedičstva nielen na Slovensku, ale i v zahraničí.

The exhibition of the intangible cultural heritage of Slovakia

This exhibition introduces elements and activities inscribed on both representative lists in three languages (Slovak, English, French). Very often it accompanies events dedicated to the presentation of intangible cultural heritage of Slovakia not only in Slovakia but also abroad.

Výstavu je možné si zapožičať.

Pre viac informácií kontaktujte Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru na adrese: tk@stluk.sk

The exhibition is available for rental.

For more details contact the Slovak Intangible Heritage Centre via this email: tk@stluk.sk

Rok vydania brožúry / Published in 2017

Zastavil / Compiled by:

Juraj Hamar

Eva Záhumsená

Editorka / Edited by:

Eubica Voľanská

Autori textov / Authors of texts:

Olga Danglová – Ústav etnológie SAV, Gabriela Klánová – Ústav etnológie SAV,

Peter Škvorčák – Ústav etnológie SAV, Alžbeta Lukáčová

Jazyková korektúra / Proofreading:

Zora Szomolányiová

Titulná fotografia / Cover Photo:

Tanier H. Landsfalka s motívom jelčta, Miroslav Šlámka, 2009

/ Ceramic plate with deer from craftsmen H. Landsfeld, Miroslav Šlámka, 2009

Fotografie / Photographs:

Helena Isakjarová, Olga Danglová, Jolana Daruová, Olga Fraňčíková, Marian Černá, Juraj Gembecký, David Gebečí, Martin Gebečí, Veronika Gálosiová, Martin Janišo, Martin Kleibl, A. Kocharčíková, P. Kureš, Zuzana Magulová, Anna Ostrlihošová, Karol Plicka, Marcel Pollák, Miroslav Povečík, Jana Pýrkilová, Paulína Šládiová, Miroslav Šlámka, Miena Slovákova, Tibor Szabo, Vladimír Šifra ml., Jan Tešlár, Vladimír Veverka,

Archívy / Archives of:

Centra pre tradičnú ľudovú kultúru, SLUK / Slovak Intangible Cultural Heritage Centre, SLUK

Centra tradičnej kultúry (CTK) v Myjave / Centre for Traditional Culture (CTC) in Myjava,

Matěj Rabuda Mladotín / Matěj Rabuda Blazepřín,

Mestský ústred Bratislava – Vajnory / City District Bratislava – Vajnory,

Miestneho kultúrneho strediska Terchová / Local Cultural Centre's archive in Terchová,

„Naše Múzeum Med“ Špania Dolina / “Our Museum of Copper” Špania Dolina,

Piv-Múzeum, o.z. / Piv-Múzeum, o.z.,

Slovenského centra tradičnej kultúry (SCTK) / Slovak Centre for traditional culture,

Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici / Central – Slovakian Museum Banská Bystrica,

Centrum ľudovej umeleckej výroby (CLUV) / Centre for Folk Art Production,

Považského múzea v Žiline / Považské Museum in Žilina,

Národného zberníka Topoľčianky, s. p. / National stad farm in Topoľčianky,

Slovenská ľudová majojka / Slovak Folk Majojka,

Púdpolianskeho múzea v Detve / Podpolanie Museum in Detva

Preklad textov / Translation:

Elena Višnar Malinová, Eubica Voľanská, Tatiana Bužková, Barbara Heyes, Steven Gouws

Dizajn / Design:

Marian Preisk, Zuzana Hrivcová, Calder design community s.r.o.

Tlač / Printed by:

FOART s.r.o.

ISBN – 978 – 80 – 89664 – 71 – 9

Extract from web site www.ludovakultura.sk with list of elements inscribed in Representative List of Intangible Culture Heritage of Slovakia and Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia.

<https://www.ludovakultura.sk/en/ich-lists-slovakia/representative-list-of-the-intangible-cultural-heritage-of-slovakia/elements-included-in-the-representative-list-of-the-intangible-cultural-heritage-of-slovakia/>

The screenshot shows a web browser window displaying the website <https://www.ludovakultura.sk/en/ich-lists-slovakia/representative-list-of-the-intangible-cultural-heritage-of-slovakia/elements-included-in-the-representative-list-of-the-intangible-cultural-heritage-of-slovakia/>. The page header includes a navigation menu with items like 'ELEKTRONICKÁ ENCYKLOPÉDIA', 'FOND TLK', 'REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NIKD', 'ZOZNAM NAJLEPŠÍCH SPÔSOBOV OCHRANY NIKD', 'FOLK EXPO SLOVAKIA', and 'VÝROBCOVIA A FOLKLÓRNE KOLEKTÍVY O NÁS'. The main content area is titled 'Elements included in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia' and includes a breadcrumb trail: 'Úvod > ICH Lists of Slovakia > Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia > Elements included in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia'. Below this, there is a section titled 'REPRESENTATIVE LIST OF THE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF SLOVAKIA' with a descriptive paragraph. The bottom section, 'ELEMENTS INCLUDED IN THE REPRESENTATIVE LIST OF THE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF SLOVAKIA', features three featured elements: 'WIRE CRAFT' (Year of Inscription: 2017), 'FUJARA TROMBITA' (Year of Inscription: 2017), and 'MAJOLICA WARE FROM MODRA' (Year of Inscription: 2017).

Extract from web site www.ludovakultura.sk with list of elements inscribed in Representative List of Intangible Culture Herit age of Slovakia and Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia.

<https://www.ludovakultura.sk/zoznamy-nkd-slovenska/reprezentativny-zoznam-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-slovenska/prvky-zapisane-v-reprezentativnom-zozname-nkd-slovenska/>

The screenshot shows a web browser displaying the website <https://www.ludovakultura.sk/zoznamy-nkd-slovenska/reprezentativny-zoznam-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-slovenska/prvky-zapisane-v-reprezentativnom-zozname-nkd-slovenska/>. The page features a navigation menu with items like 'ELEKTRONICKÁ ENCYKLOPÉDIA', 'FOND TJK', 'REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NKD', 'ZOZNAM NAJLEPŠÍCH SPÔSOBOV OCHRANY NKD', 'FOLK EXPO SLOVAKIA', and 'VÝROBCOVIA A FOLKLÓRNE KOLEKTÍVY'. The main heading is 'Prvky zapísané v Reprezentatívnom zozname NKD Slovenska'. Below this, there is an introductory text about the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia, followed by a section titled 'PRVKY ZAPÍSANÉ V REPREZENTATÍVOM ZOZNAMĚ NKD SLOVENSKA'. This section displays three featured items: 'DRGOTÁRSTVO' (Rok zápisu: 2017), 'FUJARA TROMBITA' (Rok zápisu: 2017), and 'MODRANSKA MAJOLIKA' (Rok zápisu: 2017). Each item is accompanied by a representative image. At the bottom left, there is a button labeled 'VÝZVA NA PREDKLADANIE NÁVRHOV'.

Extract from web site www.ludovakultura.sk with list of elements inscribed in Representative List of Intangible Culture Herit age of Slovakia and Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia.

<https://www.ludovakultura.sk/en/list-ich/wire-craft/>

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Wire craft' page on the website www.ludovakultura.sk. The page features a navigation menu at the top with various categories like 'ELEKTRONICKÁ ENCYKLOPÉDIA', 'FOLK TLK', 'REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NKD', 'ZOZNAM NAJLEPŠÍCH SPÔSOBOV OCHRANY NKD', 'FOLK EXPO SLOVAKIA', and 'VÝROBCOVIA A FOLKLÓRNE KOLEKTÍVY'. The main content area is titled 'Wire craft' and contains a detailed text description of the craft's history and significance. Below the text is a table with three columns: 'Proposal by', 'Certificate number', and 'Year of Inscription'. The table contains the following information:

Proposal by	Certificate number	Year of Inscription
Centra for Folk Art Production	CTLK-RZ-NKD-2017/002	2017

Below the table, there is a 'VIDEO' section with a thumbnail image showing a person working on a craft project. The video thumbnail includes the text 'Drobníctvo' and 'KRM'.

Extract from web site www.ludovakultura.sk with list of elements inscribed in Representative List of Intangible Culture Herit age of Slovakia and Register of Best Safeguarding Practices in Slovakia.

<https://www.ludovakultura.sk/zoznam-nkd/drotarstvo/>

Drotárstvo

Úvod ► Zoznamy NKD ► Drotárstvo

Drotárstvo vzniklo ako vandrovné doplnkové zamestnanie zamerané na podomovú opravovanie kuchynského riadu, výrobu a predaj rôznych výrobkov z drôtu a neskorí i plechu. Jeho vznik a formovanie od 18. storočia podmienili zložité ekonomicko-sociálne pomery v najchudobnejších kepaničiarskych oblastiach v severnej časti Trenčianskej stolicy (horné Považie a Kyžuce) a neskor aj v oblasti severného Spiša. Koncom 19. storočia bolo na severozápadnom Slovensku viac ako 150 drotárskych obcí. Niektorí drotári vandrovali len po území Slovenska, iní aj za hranice Rakúsko-Uhorska, čím svoju živnosť, ako pôvodne čisto lokálny fenomén, rozšírili takmer na všetky kontinenty. Rozvoj drotárstva zastavila 1. svetová vojna, po roku 1918 začalo upadať následkom konkurencie priemyselných výrobkov a obmedzených možností vandroviakov a po 2. svetovej vojne vo svojej hladickej podobe prakticky zaniklo. V užšikovskej a umeleckej tvorbe sa začal drôt znova objavovať až v 60. rokoch 20. storočia, no skutočný záujem o drotárstvo nastal až po roku 1990. Hľadali sa nové možnosti zvidnocovania remeselného dedičstva vo formálnom, technologickom aj výrazovom zmysle, čím došlo k výraznejšiemu posunu do dekoratívnej a výstavnej roviny, posunuli sa hranice výstavnej hodnoty drôtu tam, kde nikdy v histórii neboli. Drôt dnes odvíjame v interiérových i exteriérových plastikách, komerčnej i monumentálnej v šperku, bižuterii, dizajne užitočnej tvorby, ale i v konzervácii s najrozličnejšími materiálmi. Drotárstvo z kultúrno-historického hľadiska je dnes v našej národnej kultúre považované za výrobo-technický a umelecký fenomén predstavujúci špecifickosť a zvláštnosť i v medzinárodnom kontexte. Drotárska výroba a drotárske prostredie bolo a je miestom živých zdrojov poznateľov predstavujúcich priaznivú intenzívnu výmenu tovaru, bolo a je významným sprostredkovateľom interetnických kontaktov a tovarovej výmeny v medzinárodnom meradle, čím si zasluhuje pozornosť i v prostredí netmoteľného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Predkladateľ	Certifikát číslo	Rok zápisu
Ústredie ľudovej umeleckej výroby	CTLK-RZ-NKD-2017/002	2017

TIŽŤA NA PRÍKLADNÉ PRÍVÝBY

VIDEO